

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Pavla Růžičky, Jaroslava Faltýnka,
Zbyňka Stanjury, Karla Krejzy a dalších na vydání zákona, kterým se mění
zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy,
ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony (sněmovní tisk č. 1082)**

Vláda na své schůzi dne 14. prosince 2020 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z těchto důvodů:

1. Vláda si je vědoma potřeby promítnutí poznatků a zkušeností získaných při zvládnání krizových stavů, zejména pak v souvislosti s probíhající epidemií koronaviru SARS-CoV-2, do právního řádu. Zároveň je však s ohledem na komplexnost právní úpravy problematiky krizového řízení a jí upravených procesů přesvědčena, že by případná změna právní úpravy měla být připravena po důsledné analýze ze strany dotčených vykonavatelů veřejné správy, zejména pak ústředních správních úřadů a předložena ve formě vládního návrhu zákona. V této souvislosti vláda uvádí, že již byly zahájeny legislativní práce na návrhu ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, jehož cílem má být mj. úprava institucionálního rámce systému krizového řízení.
2. Předložený návrh změny zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů podle přesvědčení vlády představuje nedůvodný a nesystematický zásah do stávající právní úpravy tvorby, aktualizace a schvalování krizových plánů a plánů obrany, jejichž součástí jsou plány nezbytných dodávek a plán hospodářské mobilizace. Vláda má za to, že platná právní úprava nijak nebrání zohlednění poznatků a zkušeností získaných při zvládnání krizových stavů v procesu krizového plánování. Správa státních hmotných rezerv jako příslušný ústřední správní orgán předkládá vládě ve dvouletých intervalech Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti České republiky, ten je výsledkem komplexní průběžné plánovací činnosti ústředních správních orgánů, přičemž stávající plánovací cyklus vychází z praktické potřeby časového rámce nezbytného pro řádné

vyhodnocení relevantních potřeb, zajištění možností jejich pokrytí, nezbytné mezirezortní koordinace, zajištění rozpočtového zabezpečení a projednání návrhů Bezpečnostní radou státu. Navrženou úpravou povinnosti ústředního správního úřadu předkládat vládě každoročně k projednání a ke schválení plán nezbytných dodávek a plán hospodářské mobilizace, které tvoří pouze jednu, byť významnou, část krizového plánování, by byl narušen stávající funkční systém krizového plánování, došlo by k razantnímu nárůstu administrativní náročnosti jak pro dotčené orgány veřejné správy, tak i pro vládu, které by nově příslušelo nejen projednat, ale i případně upravit jí předkládané plány, aniž by byl zřejmý praktický přínos navrhované úpravy plánovacího procesu. Vláda má za to, že navrhovanou změnou právní úpravy krizového plánování by nebylo dosaženo cílů deklarovaných předkladateli v důvodové zprávě.

3. K navrhované změně § 2 odst. 1 písm. i) zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy vláda upozorňuje, že navrhovaná úprava definice uchování výrobních schopností, tedy vypuštění podmínky, aby opatření k uchování výrobních schopností směřovalo k zachování výrobních kapacit, které nejsou využívány pro jinou výrobu, může založit situaci, kdy by stát hradil dodavateli náklady spojené s udržováním výrobních schopností i v případě, kdy je dodavatel plně využívá pro jinou výrobu.
4. Ohledně navrhované změny krizového zákona vláda připomíná, že podle zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky je ústředním správním orgánem příslušným ve věcech krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému Ministerstvo vnitra, zatímco Ministerstvu obrany přísluší především zabezpečování obrany České republiky před vnějším napadením. Dále vláda uvádí, že podle § 1 odst. 1 krizového zákona je předmětem úpravy tohoto zákona stanovení působnosti a pravomoci státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práv a povinností právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením. Předložený návrh zákona uvedenou systematiku nerespektuje a navrhuje upravit problematiku řešení rizik vojenského charakteru v rámci krizového zákona, a to aniž by dostatečně určitě vymezil úkoly Ministerstva obrany při plnění jeho navrhované koordinační role ve vztahu k úkolům jiných ústředních správních úřadů, zejména pak na úseku hospodářských opatření pro krizové stavy. Vláda má za to, že koordinace zapojení ozbrojených sil v krizových situacích nevojenského charakteru přísluší Ministerstvu vnitra, potažmo Generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru, zatímco reakce na krizové situace vojenského charakteru přísluší Ministerstvu obrany, resp. ozbrojeným silám České republiky. V návaznosti na uvedené nepovažuje vláda za vhodné, aby

v rámci koordinace zapojení ozbrojených sil v jednotlivých krizových plánech podle krizového zákona bylo primárně operováno s riziky či hrozbami, které byly identifikovány v rámci obranného plánování podle zákona o zajišťování obrany České republiky a jako takové by měly být upraveny v zákoně o zajišťování obrany České republiky.

5. K navrhovanému ustanovení § 12b odst. 1 písm. d) doplňovanému do krizového zákona vláda uvádí, že všechny údaje, které podle § 15 odst. 3 tohoto zákona vyžaduje, shromažďuje a eviduje Hasičský záchranný sbor kraje, mohou být na požádání předány Ministerstvu obrany již podle § 10 odst. 1 písm. k) tohoto zákona. Navržená změna proto není podle vlády důvodná.
6. Vláda také k navrhované změně rozpočtových pravidel upozorňuje, že již podle § 7 písm. u) tohoto zákona se ze státního rozpočtu hradí i „další výdaje stanovené zvláštním zákonem“. Z ustanovení § 6 zákona o působnosti Správy státních hmotných rezerv ve spojení s § 10 odst. 4 a § 13 odst. 3 zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy vyplývá, že výdaje na pořízení, ochraňování a skladování celé množiny státních hmotných rezerv jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Navržená změna rozpočtových pravidel proto rovněž není důvodná. Dále má vláda za to, že navržená změna rozpočtových pravidel nezohledňuje § 10 odst. 2 zákona o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, který ukládá povinnost uhrazení nezbytné dodávky tomu orgánu krizového řízení, který o ní rozhodl.
7. Vláda se zároveň neztotožňuje ani se závěrem předkladatelů obsaženým v obecné části důvodové zprávy, že navrhovaná úprava nemá žádné automatické dopady na státní rozpočet ani jiné veřejné rozpočty a že výdaje státního rozpočtu vzniknou jen tehdy, pokud na základě rozhodnutí vlády bude přistoupeno k vytváření zásob nebo udržování výrobní kapacity, přičemž objem prostředků, které budou muset být v této souvislosti vynakládány, není vysoký, neboť podstatou opatření na udržování výrobní kapacity je obvykle zejména udržení zaměstnanců s určitou specifickou kvalifikací, případně udržování speciálního zařízení. Roční náklady ve vztahu ke konkrétní strategické výrobě dosahují podle předkladatelů částek v jednotkách milionů Kč ročně, celkový předpokládaný náklad v případě realizace opatření podle rozhodnutí vlády, které by umožňoval předložený návrh zákona, pak může při současném posouzení potřeb státu podle předkladatelů dosahovat částku okolo 20 mil. Kč ročně. K tomu vláda uvádí, že předkladatelé zcela opomíjí náklady spojené se změnou stávajícího funkčního systému tvorby, aktualizace a schvalování krizových plánů a plánů obrany. Dále předkladatelé do svého odhadu nezahrnují náklady vyvolané zvýšením celkové administrativní náročnosti procesu tvorby, aktualizace a schvalování krizových plánů a

v neposlední řadě též náklady na financování nových úkolů Ministerstva obrany. V souvislosti s navrhovanou změnou legální definice pojmu „uchování výrobních prostředků“ v zákoně o hospodářských opatřeních pro krizové stavy vláda upozorňuje na nezbytnost řádného posouzení možných finančních dopadů navrhované právní úpravy na státní rozpočet v důsledku rozšíření nároků dodavatelů nezbytných dodávek na úhradu nákladů spojených s udržováním výrobních schopností. K tomu vláda uvádí, že v systému hospodářských opatření pro krizové stavy je evidováno několik desítek tisíc potenciálních příjemců takové úhrady.

8. Závěrem vláda podotýká, že předložený návrh zákona je zatížen i řadou legislativně technických nedostatků, např. řazení druhé a třetí části návrhu zákona nerespektuje legislativně technické zvyklosti stejně jako podoba a označování novelizačních bodů a návrh také nedbá důsledně, aby jím užívaná terminologie byla v souladu s terminologií použitou v navazujících a souvisejících právních předpisech.